

Maanpuolustustahtoseminaari 17.10.2019

Järjestäjä: Suomen Sotilassosiologinen Seura ry

Paikka: Kruununhaan Maneesi, Maneesikatu 6

Aika: 17.10. klo 12.30 - 16.30

Agenda

Klo 12.00 alkaen ilmoittautuminen ja kahvitarjoilu

12.30 Seminaarin avaus

- Suomen Sotilassosiologisen Seuran puheenjohtaja Mikael Salo

12.35 Suomi maailman kärjessä

- Tietopalvelujohtaja Hannele Orjala, Tilastokeskus

13.15 Maanpuolustustahdon ajankohtaisia tutkimustuloksia ja näkemyksiä

- Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) kyselytutkimusten tuloksia: **Pitääkö Suomea puolustaa aseellisesti kaikissa tilanteissa?**
- Jarkko Kosonen: **Kansalaiset sotilaina ja maanpuolustajina** - maanpuolustustahdon mittaamisesta maanpuolustussuhteen ymmärtämiseen.

Lyhyt tauko

Chatham House -osuus

- Pasi Jalkanen: **Kansalaisen suhde maanpuolustukseen** - maanpuolustustahdosta maanpuolustussuhteeseen.
- Teemu Häkkinen & Miina Kaarkoski: **Historiallis-yhteiskunnallinen puheenvuoro maanpuolustustahdosta.**
- Tommi Hoikkala: **Pohdinta maanpuolustustahdon rajoista.**

Paneelikeskustelu maanpuolustustahdon merkityksestä ja tulevaisuudesta

- Moderaattorina kontra-amiraali (res.) Timo Junttila

Yhteenveto esityksistä ja keskustelusta

- Sotilassosiologian professori Teemu Tallberg

16.15 Tilaisuuden päättäminen

Maanpuolustustahtoseminaarin esitysten lyhyet kuvaukset

Hannele Orjala, Tilastokeskus: Suomi maailman kärjessä

Tilastot ja tieto piirtävät luotettavan ja tarkkarajaisen kuvan Suomen valtaisasta kehitysluokasta alkaen vuoden 1749 väestötilastoista aina tähän päivään. Tilastoviraston ja tilastotoimen historia kulkee Suomen historian rinnalla.

Suomi on maailmassa pieni maa. Suomen väestö on vain 0,07 prosenttia maailman väestöstä ja pinta-ala saman verran maailman pinta-alasta. Mutta pienikin voi ponnistaa maailman kärkeen, ja niin Suomi on tehnyt: kansainvälisissä hyvien asioiden maavertailuissa Suomi on usein kärkijoukossa muiden Pohjoismaiden kanssa (kts. <https://www.stat.fi/tup/satavuotias-suomi/suomi-maailman-karjessa.html>).

Tilastot eivät kuitenkaan ole vain peruutuspeilejä kuvamaan asioiden kehitystrendejä, vaan ne toimivat myös opasteina kansainvälisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiselle. Tästä esimerkkinä ovat YK:n kestävän kehityksen 2030 tavoitteet.

Lisätietoja: hannele.orjala@tilastokeskus.fi

Heli Santala, Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta (MTS): Pitääkö Suomea puolustaa aseellisesti kaikissa tilanteissa?

MTS toteuttaa vuosittain kyselyn kansalaisten asenteista maanpuolustusta kohtaan. Kyselyn perusteella muodostuu kuva kansalaisten maanpuolustustahdon tasosta sekä trendeistä eri vuosina. Esityksessä käsitellään viimeaikaiset tutkimustiedot maanpuolustustahdosta sekä tarkastellaan maanpuolustustahtoon yhteydessä olevia tekijöitä. Lisäksi seminaarin osallistujat saavat tietoa Ruotsin ja Norjan maanpuolustustahtokyselyn tuloksista.

Lisätietoja: heli.santala@defmin.fi

Jarkko Kosonen: Kansalaiset sotilaina ja maanpuolustajina - maanpuolustustahdon mittaamisesta maanpuolustussuhteen ymmärtämiseen.

Mitä maanpuolustustahto merkitsee tämän päivän suomalaisille? Kansalaisten maanpuolustustahto on korkealla tasolla, mutta miten hyvin ymmärrämme, mistä tuossa ilmiössä on kyse.

Väitöskirjani laajentaa maanpuolustustahtotutkimuksen perinnettä, uudella maanpuolustussuhde-käsitteellä. Maanpuolustussuhde tarjoaa sekä käsitteenä että empiirisellä tasolla uuden tavan jäsentää kansalaisen ja maanpuolustuksen välistä, monitahoista suhdetta. Suhde maanpuolustukseen koostuu asenteista ja osaamisesta, mutta myös luottamuksesta ja omasta toimijuudesta, roolista maanpuolustuksen kokonaisuudessa.

Maanpuolustussuhdetta määrittää myös se, minkä kokee uhkaavan Suomen turvallisuutta, miten uhkiin on varauduttu, mikä on oma osa yhteiskunnassa ja kokeeko maansa puolustamisen arvoiseksi.

Lisätietoja: jarkko.kosonen@mil.fi

Pasi Jalkanen: Kansalaisen suhde maanpuolustukseen - maanpuolustustahdosta maanpuolustussuhteeseen.

Kansalaisen suhtautumista maanpuolustukseen on yleensä tutkittu maanpuolustustahdon kautta. Lähestyn ilmiötä uudemman näkökulman, maanpuolustussuhteen avulla. Maanpuolustussuhde muodostuu maanpuolustusasenteesta, -luottamuksesta, -toimijuudesta ja -osaamisesta. Kansalaisen tietoisuudella uhkista ja maanpuolustuksesta sekä roolilla maanpuolustuksessa on maanpuolustussuhteessa aiempaa näkyvämpi merkitys.

Lisätietoja: pasi.jalkanen@mil.fi

Teemu Häkkinen & Miina Kaarkoski: Historiallis-yhteiskunnallinen puheenvuoro maanpuolustustahdosta.

Mitä maanpuolustustahto on historiallisesti tarkasteltuna? Moni mieltää maanpuolustustahdon ilmenevän erityisesti talvi- ja jatkosodan kokemuksissa, mutta rauhanajan kontekstissa maanpuolustustahto on ollut ilmiönä ja käsitteenä monitahoisempi. Puheenvuorossa pohdimme maanpuolustustahdon käsitettä historiallisissa aikalaisyhteyksissä sekä osana nyky-yhteiskunnan keskustelua.

Lisätietoja: teemu.hakkinen@jyu.fi ja miina.u.kaarkoski@jyu.fi

Tommi Hoikkala: Pohdinta maanpuolustustahdon rajoista.

Komentoin ja pohdin sotilassosiologian vakiintuneita tapoja hahmottaa maanpuolustustahdon tutkimusta. Tuo empiirinen tutkimusperinne näyttää elävän jonkinlaista murrostaan, koska sotilassosiologian kentälle on noussut uudenlaisia hahmotuksia (mm. Tallberg ja Huhtinen), joissa korostuvat sellaiset asiat ja käsitteet, kuten turvallisuustyönjako, maanpuolustustietoisuus ja maanpuolustusosallisuus. Pohdin myös millainen nuorisotutkimuksen näkökulma voisi olla tällaisessa kokonaisuudessa.

Lisätietoja: tommi.hoikkala@nuorisotutkimus.fi